

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Тоҷиддини Баҳриддин
дар мавзуи: «Танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқ
аз рӯи ихтисоси 5.5.5 – Ҳуқуқи меҳнат; ҳуқуқи таъминоти иҷтимоӣ
(Душанбе, 2026)

Мубрамияти мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ шубҳа ба вуҷуд намеорад. Дар шароити муосири тағйирёбии муносибатҳои иҷтимоӣ иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тақмили танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат аҳамияти махсус пайдо мекунад, ки ин бо зарурати баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираҳои меҳнатӣ, ҳифзи ҳуқуқи кормандон ва таъмини тавозуни манфиатҳои тарафҳои муносибатҳои меҳнатӣ вобаста мебошад. Тавре аз муҳтавои қор бармеояд, таҳқиқот ба таҳлили ҳамаҷонибаи ин масъала дар низоми ҳуқуқии миллӣ бахшида шудааст.

Муаллиф бо асоснокӣ таъкид менамояд, ки идоракунии меҳнат унсури муҳими низоми ҳуқуқи меҳнат буда, механизмҳои ташкиливу ҳуқуқӣ ва иҷтимоӣ танзими равандҳои меҳнатиро дар бар мегирад. Дар ин замина, таҳқиқот ба муайян намудани камбудии мавҷуда дар қонунгузорӣ ва таҳияи пешниҳодҳо оид ба тақмили он равона шудааст.

Мубрамияти мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ на танҳо бо аҳамияти умумии он барои рушди ҳуқуқи меҳнат, балки бо зарурати ҳалли мушкилоти мушаххаси амалии танзими идоракунии меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон асоснок мегардад. Дар шароити муосир, ки бозори меҳнат босуръат тағйир меёбад, рақобатпазирии иқтисоди миллӣ ва самаранокии истифодаи захираҳои инсонӣ аз сатҳи танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат вобастагии зич дорад. Илова бар ин, масъалаҳои таъмини ҳифзи ҳуқуқи кормандон, мутобиксозии муносибатҳои меҳнатӣ ба стандартҳои байналмилалӣ ва тақвияти нақши механизмҳои иҷтимоӣ дар идоракунии меҳнат аҳамияти махсус пайдо мекунанд. Дар ин замина, таҳқиқоти пешниҳодшуда саривақтӣ ва дорои аҳамияти назариявӣ амалӣ мебошад.

Навоварии илмии қор дар равиши ҳамаҷониба ба таҳлили танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зоҳир мегардад, аз ҷумла:

- дақиқ намудани дастгоҳи мафҳумӣ дар соҳаи идоракунии меҳнат;
- низоммандсозии шаклҳо ва усулҳои таъсири ҳуқуқӣ ба муносибатҳои меҳнатӣ;
- муайян намудани хусусиятҳои танзими давлатӣ ва маҳаллии меҳнат;
- таҳияи пешниҳодҳо оид ба тақмили қонунгузори амалкунандаи меҳнат.

Тибқи автореферат, сохтори диссертатсия мантиқӣ буда, ба ҳадаф ва вазифаҳои гузошташуда мувофиқат мекунад. Кор аз муқаддима, якчанд боб, ки ҷанбаҳои назариявӣ ва амалии масъалаи таҳқиқшавандаро фаро мегиранд, хулоса ва рӯйхати манбаъҳои истифодашуда иборат аст.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот бо саҳми муаллиф дар рушди илми ҳуқуқи меҳнат муайян мегардад, аз ҷумла дар самти дақиқсозии мазмуни категорияи «идоракунии меҳнат» ва механизмҳои танзими ҳуқуқии он. Аҳамияти амалии кор дар имконияти истифодаи хулосаҳо ва пешниҳодҳои бадастомада ҳангоми такмили қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар амалияи татбиқи ҳуқуқ ва раванди таълимифода меёбад.

Заминаҳои методологии таҳқиқот, тавре аз автореферат бармеояд, маҷмӯи усулҳои умумилмӣ ва махсуси ҳуқуқиро дар бар мегирад. Аз ҷумла, муаллиф усулҳои таҳлил ва синтез, усули муқоисавӣ-ҳуқуқӣ, усули расмӣ-ҳуқуқӣ, инчунин усули таърихӣ-ҳуқуқиро истифода бурдааст. Истифодаи ин усулҳо ба муаллиф имконият додааст, ки равандҳои ташаккул ва рушди танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнатро баррасӣ намуда, ҳолати муосири онро арзёбӣ намояд. Дар автореферат тавзеҳи муфассали татбиқи амалии ин усулҳо ва саҳми ҳар яки онҳо дар ба даст овардани натиҷаҳои илмӣ ба таври кофӣ инъикос шудааст, ки он арзёбии амиқи асоснокии хулосаҳоро тасдиқ менамояд.

Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар як қатор мақолаҳои илмии муаллиф инъикос ёфтаанд. Аз ҷумла, мақолаҳои илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшаванда ва маҷмӯаҳои конферонсҳои илмӣ ба нашр расидаанд, ки масъалаҳои гуногуни танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнатро фаро мегиранд. Ин ҳолат аз апробатсияи натиҷаҳои таҳқиқот ва муҳокимаи онҳо дар муҳити илмӣ шаҳодат медиҳад.

Қисми ҷолиби корро замима ба диссертатсия ташкил медиҳанд, аз ҷумла лоиҳаи «Консепсияи рушди идоракунии меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи миёнамуҳлат» ва тавсияҳои амалӣ оид ба такмили қонунгузории меҳнат. Лоиҳаи консепсия, дорои аҳамияти назариявӣ ва стратегӣ буда, метавонад ҳамчун замина барои таҳияи сиёсати давлатӣ дар соҳаи меҳнат хизмат намояд. Тавсияҳои амалӣ бошанд, ба такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва баланд бардоштани самаранокии танзими муносибатҳои меҳнатӣ равона шудаанд. Ҳамазамон дар автореферат мазмуни мушаххаси ин ҳуҷҷатҳо, механизмҳои татбиқи онҳо ва натиҷаҳои эҳтимолии амалӣ гардониданашон ба таври муфассал ошкор шудаанд. Ин ҳолат арзёбии аҳамияти воқеии амалии пешниҳодҳои муаллифро имкон медиҳад.

Ҳамазамон, автореферати диссертатсия як қатор мулоҳизаҳои баҳсталабро ба миён меорад:

1. Ба назар мерасад, ки таҷрибаи хориҷии танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат ва имконияти мутобиқсозии он ба низоми миллӣ бояд муфассалтар таҳлил мегардид.

2. Дар таҳқиқот масъалаҳои амалии татбиқи меъёрҳои пешниҳодшуда маҳдуд инъикос ёфтаанд.

Эродҳои зикршуда ба арзёбии умумии мусбати кор таъсири ҷиддӣ намерасонанд ва хусусияти тавсиявӣ доранд.

Дар маҷмуъ, автореферат шаҳодат медиҳад, ки диссертатсияи Тоҷиддини Баҳриддин таҳқиқоти илмии анҷомёфта буда, ба мавзӯи мубрам бахшида шуда, дорои навоари илмӣ ва аҳамияти назариявӣ амалӣ мебошад.

Ҳамин тариқ, диссертатсияи Тоҷиддини Баҳриддин дар мавзӯи: «Танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои ҳуқуқ аз рӯи ихтисоси 5.5.5– Ҳуқуқи меҳнат; ҳуқуқи таъминоти иҷтимоӣ ба талаботи муқарраргардидаи бандҳои 31, 33, 34 ва 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 5.5.5 – Ҳуқуқи меҳнат; ҳуқуқи таъминоти иҷтимоӣ мебошад.

Тақриздиханда:

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессор, мудири кафедраи ҳуқуқи
соҳибқорӣи Донишгоҳи славянии
Тоҷикистону Россия

Султонова Т.И.

Суроғи муқарриз:

734005, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ноҳияи Фирдавсӣ, кӯчаи Н.Абдуллоев,
гузаргоҳи 4., х.9
Тел. корӣ: 992 (37) 223-04-60
тел.мобилӣ: +992 907-80-32-02
E-mail: sultanova77@пфшдюзш.ру

Суроғи муассиса:

734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, н. И.Сомонӣ,
кӯчаи Мирзо Турсунзода 30,
Тел.: (992 37) 221-35-50. E-mail: p.rektorat@mail.ru.
Сомонаи расмӣ: <http://www.rtsu.tj>
«04» 05 2026 г.

Имзои Султонова Т.И. тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳои РТСУ

«04» 05 2026 с.

Исмаилова М.Н.